

Nevšední lomy u Sázavy **Autokarový zájezd v sobotu 4. září 2010**

Horní Posázaví - na východě, směrem k Havlíčkovu Brodu, přechází do drobné pahorkatiny. Na jihu a jihozápadě se rozprostírá Křemešnická vrchovina a na západě je lemována zalesněným masivem „Orlovy“. Ten se táhne od Humpolce, s hradem Orlíkem, po Lipnici nad Sázavou s dominantním hradem Havlíčkobrodská - Lipnicí. Geomorfologicky území náleží k oblasti Českomoravské vrchoviny, konkrétně k části Humpolecká vrchovina (součást Křemešnické vrchoviny). Průměrná nadmořská výška je 560 - 550 m n. m. Nejnižším místem je nivní poloha u Perlového potoka (465 m n. m.). Celkově je terénní reliéf poměrně členitý, svažité mírně až středně.

Potřebná mapa: KČT č. 46 Havlíčkobrodsko 1:50.000

**Výlet je zařazen do kalendáře akcí 2010 oblasti KČT Pardubický kraj.
Všichni účastníci (i nečlenové) jsou úrazově pojištěni díky příslušnosti TKSP k ČSTV.**

Odjezd: v 7.00 z parkoviště za ZS. Trasa: Kolem hl. nádraží, přes Chrudim, Ždírec n. Doubravou a Havlíčkův Brod do Humpolce a Lipnice nad Sázavou.

A Z Humpolce po **M** přes zříceninu hradu Orlíku Panským lesem a Orlovskými lesy do Lipnice nad Sázavou **12 km**, zde podle místního značení prohlídka lomů **5 km**, dále:

1. Po **M** přes Vilémovce, Horní Lesy a Závidkovice do Světlé nad Sázavou **7 km**.
Celkem asi 24 km.
2. Po **M** na rozcestí **M** a **Ž** pod Lipnicí **1 km**, zde vlevo po **Ž** přes Radostovice, Malý Mlýnek a Františkodol **6 km**. Dále přes řeku Sázavu a vpravo po **Č** proti proudu Sázavy do Světlé nad Sázavou **3 km**.
Celkem asi 27 km.
3. Po **Z** přes Vítonín, Volichov a Babice do Okrouhlice **8 km**.
Celkem asi 25 km.
4. Prohlídka Humpolce, dále viz trasu **A** včetně prohlídky hradu Lipnice a autokarem v 15.30 z Lipnice do Světlé.
Celkem asi 17 km.

B Po krátké prohlídce Humpolce autokar pokračuje do Lipnice. Prohlídka hradu a podle místního značení prohlídka lomů **5 km**, dále jako
A1 - celkem 12 km,
A2 - celkem 15 km,
A3 - celkem 13 km.

Zajímavosti na trasách

Humpolec: První písemná zmínka o vsi je z r. 1178. Ve městě v minulosti žili pospolu katolíci, evangelíci i židé. Dělení na náboženské komunity ve městě odpovídá i rozmístění památek, které se vyskytují na bývalém „katolickém“ Horním a Dolním náměstí, na evangelickém Českém městě a bývalém židovském městě na Zichpili. Hornímu náměstí vévodí secesní budova radnice z r. 1914. Uprostřed náměstí je barokní fara z r. 1732 a muzeum světoznámého antropologa Dr. Aleše Hrdličky (bývalá škola). Nedaleko odtud, cestou k židovskému městu Zichpili, se nachází humpolecký pivovar. Nejstarší stavební památkou města je kostel sv. Mikuláše. Byl založen jako gotický trojlodní s křížovou lodí. První zmínka se vztahuje k r. 1233. V l. 1722–29 byla provedena přestavba kostela. Tu provedl významný stavitel vlašského původu Jan Santini, který původně gotickou stavbu barokizoval. Další přestavba do pseudogotického slohu proběhla koncem 19. stol. Podle architekta Blehy přestavbu realizoval místní stavitel J. Martin. Synagoga stojí uprostřed židovské čtvrti, která je dodnes zvaná Židovské město. Ghetto se nachází na jižním okraji městského jádra. Na hřbitově je přibližně 1000 náhrobních kamenů, z nichž mnohé jsou velmi cenné, barokního a klasicistního typu. Za vidění rozhodně stojí i HLINIKÁrium – recesistické muzeum člověka, který proslavil Humpolec a přitom ho nikdo neviděl.

Hrad Lipnice je jedním z nejmohutnějších českých šlechtických hradů. Byl založen kolem roku 1310 Lichtenburky. Už od svého založení udivoval svou velkolepostí, ale zároveň byl i dokonalou pevností. Na konci 14. století koupil hrad Vilém z Landštejna. Dalšími majiteli byli více než sto let Trčkové z Lípy. Za jejich vlády byl hrad pozdně goticky přestavěn a rozšířen. Za dalších majitelů hrabat z Thurnů byl pak ve 2. polovině 16. století upraven renesančně. V posledních letech třicetileté války se hrad stal výchozí pozicí Švédů pro nájezdy do východních a jižních Čech. Švédové odešli až po uzavření vestfálského míru roku 1648 a nechali Lipnici zpustošenou. V té době vlastnil hrad burgundský šlechtic Matouš Vernier. Sice se snažil o nutné opravy, ale postupný úpadek již nezastavil. Marná byla i snaha dalších majitelů Trauttsmandorffů. Roku 1869 zde vypukl ničivý požár a hrad se poté začal měnit ve zříceninu. Ve 20. století, kdy je majetkem stát, proběhly rekonstrukční práce. Pro návštěvníky je přístupný celý hradní areál. Počátky hradu připomíná torzo mohutné hranolové Velké věže s branou z počátku 14. století. K ní je připojen dvoupatrový Trčkovský palác, kaple sv. Vavřince, v níž se dochovaly nástěnné gotické malby ze 14. století. Na severní straně je mohutný Thurnovský palác. U paláce je čtyřpatrová hranolová věž Samson s 33 metry hlubokou studnou ve sklepení. Celý areál je obklopen zbytky hradeb. Pro návštěvníky je připravena prohlídka areálu hradu, kaple sv. Vavřince, zbrojnice, archeologická expozice, expozice gotických kachlů a replik gotického skla, rozsáhlá sklepení s bývalou hodovní síní a hradní studnou a vyhlídková terasa.

Národní památník odposlechu: Kromě nádherných přírodních scenérií jsou v okolí Lipnice nad Sázavou, v opuštěných žulových lomech, vytesány zajímavé, zhruba tři metry vysoké reliéfy. Patronem celého Národního památníku odposlechu je Richard Hašek, vnuk spisovatele J. Haška. Památník tvoří tři reliéfy anatomických detailů v žulových stěnách opuštěných a zatopených kamenolomů a symbolizují nejen tři druhy komunikace, ale především tři způsoby praktik totalitních režimů k získávání informací: odposlouchávání, udávání a šmírování. Zlaté oči tvoří reliéf otevřených očí umístěný spolu s kořenem nosu v průzoru tvarově připomínajícím oko; celé dílo je rámované náznakem trojúhelníku, takže připomíná symbol Božího oka. Název Bretschneiderovo ucho připomíná tajného policistu z Haškova světoznámého románu Dobrý voják Švejk. Třímetrové kamenné ucho propojuje Švejka nejen s komunistickým špiclováním, ale také s nedávnými odposlechy aférami. V sousedním opuštěném lomu č. 2 objevíte Ústa pravdy - další dílo, inspirované tentokrát slavným římským reliéfem Bocca della verità v přední části římského kostela Santa Maria in Cosmedin. Dílo vytesala skupina mladých kameníků pod vedením havlíčkobrodského výtvarníka Radomíra Dvořáka, který vyučuje v kamenickém učilišti. Památník vznikl tři měsíce, slavnostní odhalení se konalo 23. června 2005.

Orlík: Počátky hradu spadají do poslední třetiny 14. století, kdy jej vlastnil pravděpodobně Jindřich z Dubé. Později ho vlastnili např. Trčkové z Lípy, Kryštof Karel z Roupova a jiní. Za 30-ti leté války je pravděpodobně pobořen a užíván k hospodářským účelům. Orlík začíná pustnout a je rozebírán na kámen. Od roku 1997 je areál zpřístupněn veřejnosti. Na hradě je k vidění zachovalá vstupní brána, hranolová věž a zbytky obytných budov. Byla zde také obnovena chlebová pec, kde si návštěvníci o letních měsících mohou vyzkoušet pečení chleba.

Okrouhlice: Zcela konkrétní údaj o Okrouhlici najdeme v pamětní knize vilémovského kláštera k r. 1388. Kolem roku 1590 získal zanedbanou Okrouhlici spolu se Světlou zakladatel slavného trčkovského rodu Mikuláš Trčka z Lípy. Po zavraždění jediného Adama Erdmana Trčky po boku generalissima Albrechta z Valdštejna v Chebu r. 1634 připadlo jejich zboží pod ochranu královské komory. - Rodný dům Jana Zrzavého (1890 - 1977) v sousedním Vadíně.

Zámek Světlá nad Sázavou je jednopatrová budova, jejíž čtyři křídla tvoří uzavřené nádvoří. Uprostřed zámeckého nádvoří stojí kašna. Na zámek navazuje rozlehlý anglický park s rybníky. Část severního křídla zámku tvoří zimní zahrada (oranžerie) s jeskyní a jezírkem, do které lze vstoupit přímo z nádvoří. Hlavní vchod do zámku je v západním křídle se zdobeným průčelím, balkónem a dvěma kamennými klasicistními sloupy. Ve východním křídle zámku se od léta 2007 nachází Muzeum Světelska.

Hezké zážitky přeje

Ivana Jehličková
723 780 650

Přihlášky na tel. 721 429 405 nebo e-mail: alerein@seznam.cz, placení do 25. srpna.

Děkujeme sponzorům, za jejichž finanční podpory se akce TKSP uskutečňují:					
 VÝCHODOČESKÁ GEODETICKÁ	 portuj námi	 207 OBOROVÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠTOVNA ZAMĚSTNANCŮ BANK POJIŠTOVEN A STAVEBNICTVÍ	 Město Pardubice podporuje sport	 Lázně Bohdaneč RETIA	 FARMA SLUNEČNÝ DVŮR